

Fimmtudaginn 18. desember 1997.

Nr. 189/1997.

**Samtök áhugafólks um áfengis- og vímuefnavandann, SÁÁ**

(Friðjón Örn Friðjónsson hrl.)

gegn

**Greiðslumiðlun hf., Visa Ísland**

(Ólafur Axelsson hrl.)

Skaðabætur innan samninga. Greiðslukort.

**Dómur Hæstaréttar.**

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Haraldur Henrysson, Hjörtur Torfason og Markús Sigurbjörnsson.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 2. maí 1997 og krefst þess, að stefnda verði gert að greiða sér 1.558.200 krónur með dráttarvöxtum frá 2. júní 1994 til greiðsludags auk málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti úr hendi áfrýjanda.

**I.**

Í héraðsdómi er greint frá samstarfssamningi aðila máls þessa 4. maí 1994 um þátttöku áfrýjanda í Alefli, þjónustukerfi á vegum stefnda, fyrir styrktarframlög frá Visa-korthöfum, sem höfðu skuldbundið sig gagnvart áfrýjanda. Var samningurinn gerður á staðlað eyðublað frá stefnda, og er þar miðað við mánaðarleg styrktarframlög. Hins vegar er ágreiningslaust, að styrktargjöld frá korthöfum átti að greiða áfrýjanda árlega, og af málsgögnum sést, að slík þjónusta var veitt af hálfu stefnda. Gjalddaga var ekki getið í samningnum, og ekki kom þar fram, við hvaða ár fyrsta framlag korthafa átti að miða. Samkvæmt honum fékk áfrýjandi rétt til að safna styrktarframlögum með notkun sérstakra eyðublaða, sem stefndi léti í té og handhafar gildra korta frá honum myndu undirrita. Það er hins vegar óumdeilt í málinu, að til grundvallar var lagður listi nafna, er áfrýjandi hafði safnað með símhringingum til korthafa, en á listanum komu fram auk fjárhæðar framlaga kennitölur korthafa, númer korta þeirra og gildistími kortanna.

Áður en til samningsins kom, hafði stefndi um nokkurra ára skeið veitt áfrýjanda þjónustu við innheimtu félags- og styrktargjalda. Um aðdraganda samningsins kom það fram í vitnaskýrslu Ásgerðar Theodóru Björnsdóttur, aðalbókara áfrýjanda, að þegar hún hafði sent stefnda lista með u. þ. b. 800 nöfnum, hafi starfsmenn hans óskað eftir því við áfrýjanda, að farið yrði yfir í Aleflis-kerfið, svo að ekki þyrfti að vinna listann upp í hvert skipti eða á hverju ári. Hefur þessu ekki verið sérstaklega mótmælt. Hins vegar er ágreiningur um það, hvenær listinn var sendur stefnda. Heldur áfrýjandi því fram, að það hafi verið í byrjun apríl 1994, en stefndi telur, að hann hafi ekki borist fyrr en í fyrri hluta maí. Í bréfi forstöðumanns markaðsþjónustu stefnda til lögmanns áfrýjanda 20. mars 1996 segir, að gögnum hafi verið skilað til stefnda „eftir 15. apríl 1994, merktum maí, og þess vegna tók „kerfið“ það svo, að um maí 1995 væri að ræða, enda orðið of seint að skila vegna maí 1994“. Ágreiningslaust er, að listinn var færður í tölvukerfi stefnda 13. maí 1994.

Ljóst verður talið af gögnum málsins, að ekki síðar en í september 1994 hafi áfrýjandi gengið eftir greiðslum frá stefnda vegna styrktarframlaga ársins 1994. Er því haldið fram af hálfu áfrýjanda, að þá hafi starfsmenn stefnda fullyrt, að búið væri að draga af kortum, en greiðslur hafi mislagst og ekki fundist. Nokkru síðar hafi verið gefin svör um, að greiðsla hafi verið lögð á biðreikning og gleymst þar og verið væri að leita að henni í tölvukerfi stefnda. Hafi starfsmenn áfrýjanda ekki vitað annað fram í febrúar 1995 en að greiðslur hefðu verið teknar af korthöfum. Framburður starfsmanna áfrýjanda um þetta fær nokkurn stuðning í framburði starfsmanna stefnda. Þannig sagði Jónína Guðrún Haraldsdóttir, vinnslustjóri hjá stefnda, að í september hefði hún verið beðin um að athuga það, hvað mögulega kynni að hafa gerst. Hafi sá möguleiki meðal annars verið athugaður, að greiðslur hafi farið inn á rangan samning. Gerð hafi verið „dauðaleit“ að þessu í október. Andri Valur Hrólfsson, forstöðumaður þjónustudeildar stefnda, skýrði svo frá, að farið hefði verið í að kanna, hvort mistök hefðu orðið og greiðslur farið inn á rangan söluaðilareikning. Síðan hafi verið kannað, hvort korthafar hefðu verið gjaldfærðir fyrir þessum greiðslum. Hafi það tekið talsverðan tíma. Þá var leitað annarra

lausna, og þá „fundu menn það út, að þetta hafði verið mótttekið sem maifærsla í maí og tekin sem eðlileg skuldfærsla eða skuldfærslubeiðni fyrir maí 1995 ...“

## II.

Áfrýjandi heldur því fram, að við samningsgerðina í maí 1994 hafi verið við það miðað af hálfu beggja aðila, að framlög korthafa vegna ársins 1994 yrðu gjaldfærð hjá þeim í beinu framhaldi samningsins, og hefði það átt að vera 2. júní 1994 samkvæmt samningnum. Stefndi bendir hins vegar á, að þar sem gögn frá áfrýjanda hafi borið með sér, að gjalddagi væri í maí og of seint hafi verið að skuldfæra gjöldin í þeim mánuði, hafi það verið eðlileg viðbrögð starfsmanna sinna að álykta, að þau ætti að skuldfæra í maí 1995.

Eins og áður segir, er samningur aðila ekki skýr um ofangreind atriði, en hann var gerður á staðlað eyðublað frá stefnda, sem féll ekki að öllu leyti saman við hin raunverulegu viðskipti. Verður stefndi að bera halla af því. Honum mátti vera ljóst, að áfrýjandi hafði í nokkurn tíma á fyrri hluta árs 1994, áður en til samningsgerðar kom, unnið að söfnun styrktarframlaga, og báru umræddir listar, er stefndi fékk í hendur, það með sér. Hann vissi, að gjöldin átti að skuldfæra einu sinni á ári. Þegar þetta er virt svo og aðdragandi samningsins í heild, er ekki unnt að fallast á það með stefnda, að hann hafi haft réttmæta ástæðu til að ætla, að gjöldin ættu fyrst að koma til greiðslu í maí 1995. Hafi hér leikið vafi á, bar stefnda að gera áfrýjanda grein fyrir því og leiðbeina honum um réttan frágang gagna. Verður að hafa í huga, að stefndi sérhæfir sig í þjónustu af þessu tagi, og eiga viðskiptamenn hans að geta treyst því, að vinnubrögð og ráðgjöf séu með vönduðum hætti. Stefndi verður því talinn bera ábyrgð gagnvart áfrýjanda á þeim mistökum, að ekki kom til gjaldfærslu hjá viðkomandi korthöfum vegna framlaga ársins 1994.

## III.

Stefndi hefur haldið því fram, að hann hafi boðist til að bæta úr málum um haustið eða síðla árs 1994, en áfrýjandi ekki þegið það. Áfrýjandi mótmælir því og kveður endanlegar skýringar stefnda ekki hafa borist sér fyrr en í febrúar 1995. Stefndi hefur ekki lagt

fram gögn til stuðnings fullyrðingu sinni í þessum efnum. Áður er vikið að framburði starfsmanna hans, sem þykir styðja það, að talsverð töl hafi orðið á greiðum svörum og skýringum af hans hendi við fyrirspurnum áfrýjanda. Eins og málið liggur fyrir, verður ekki talið sannað, að stefndi hafi gert áfrýjanda boð með þeim hætti, sem hann hefur haldið fram.

Þegar lítið er til eðlis þeirra greiðslna, sem hér um ræðir, verður að fallast á það með áfrýjanda, að úr því sem komið var, hafi það verið eðlilegt af hans hálfu að hafna því, að loforðsgjafar yrðu skuldfærðir vegna ársins 1994, um leið og tekin yrðu af þeim gjöld vegna ársins 1995. Ekki verður heldur fallist á, að dráttur, sem á því varð, að hann hæfi eftirgrennsanir sumarið 1994, teljist slíkt tómlæti af hans hálfu, að hann hafi firrt sig bótarétti gagnvart stefnda.

Samkvæmt framansögðu verður það niðurstaða máls þessa, að stefndi beri ábyrgð á því, að ofangreind styrktargjöld 1994 urðu ekki innheimt. Ekki er tölulegur ágreiningur um kröfufjárhæð, og verður hún því tekin til greina. Áfrýjandi sendi stefnda kröfubréf 23. nóvember 1995, og verða dráttarvextir dæmdir frá 23. desember 1995, sbr. 15. gr. vaxtalaga nr. 25/1987.

Dæma ber stefnda til að greiða málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti, eins og í dómsorði greinir.

#### D ó m s o r ð :

Stefndi, Greiðslumiðlun hf., Visa Ísland, greiði áfrýjanda, Samtökum áhugafólks um áfengis- og vímuefnavandann, SÁÁ, 1.558.200 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 23. desember 1995 til greiðsludags.

Stefndi greiði áfrýjanda 400.000 krónur í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

**Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 25. apríl 1997.**

#### I.

Mál þetta, sem dómtekið var miðvikudaginn 2. apríl sl., er höfðað fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur af Samtökum áhugafólks um áfengis- og vímuefnavandann, SÁÁ, Síðumúla 3-5, Reykjavík, með stefnu, birtri 30. maí 1996, á hendur Greiðslumiðlun hf., Visa Ísland, Álfabakka 16, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru þær, að stefnda verði gert að greiða sér 1.590.000 kr. ásamt dráttarvöxtum frá 1. júní 1994 til greiðsludags. Jafnframt krefst stefnandi málskostnaðar samkvæmt málskostnaðarreikningi ásamt 24,5% virðisaukaskatti af dæmdum málskostnaði.

Dómkröfur stefnda eru þær, að hann verði sýknaður af kröfum stefnanda og sér verði dæmdur málskostnaður að skaðlausu.

## II.

### *Málavaxtalýsing stefnanda.*

Stefnandi kveðst vera félagasamtök, sem að miklum hluta reiði sig á félagsgjöld og frjáls framlög til fjármögnunar starfsemi sinnar. Stefnandi hafi um áráðinn innheimt félags- og styrktargjöld um Visa- og Euro-greiðslukort. Í ársbyrjun 1994 hafi stefnandi ráðist í söfnunarátak. Hafi af hálfu stefnanda verið staðið þannig að söfnun styrktarframlaga, að haft hafi verið samband við einstaklinga og félagasamtök í síma og óskað eftir framlagi. Leitað hafi verið samþykkis fyrir, að framlagið yrði skuldfært á greiðslukort þessara aðila árið 1994 og þar til heimildin yrði afturkölluð. Styrktaraðilar hafi gefið upp greiðslukortanúmer sín og í kjölfarið verið unninn listi með nöfnum, kennitölum og greiðslukortanúmerum þeirra og sendur hverju greiðslukortafyrirtæki, sem leiðrétti hann og kom í endanlegt horf.

Til að tryggja örugga innheimtu gjaldanna hafi verið leitað til fagmanna um innheimtu vegna ársins 1994. Leitað hafi verið til stefnda þessa máls, en hann reki stærsta greiðslukortafyrirtæki landsins og bjóði enn fremur upp á margs konar greiðslumiðlun og samninga um innheimtu, svo sem á félagsgjöldum. Enn fremur hafi verið leitað til Kreditkorta hf., sem séu m. a. umboðsmenn Eurocard á Íslandi, og gerður samsvarandi innheimtusamningur við þá.

4. maí 1994 hafi verið gerður samstarfssamningur milli aðila þessa máls um innheimtu fjárframlaga til stefnanda með þjónustukerfi, sem stefndi bjóði upp á og kallist Alefli.

Samvinna um innheimtu gjaldanna hafi hins vegar verið hafin áður, enda viðurkennt í bréfi stefnda 20. mars 1996, að gögnum merktum maí 1994 hafi verið skilað til Visa eftir 15. apríl 1994. Stefndi hafi skömmu síðar endursent listana leiðrétt, og hafi stefnandi treyst því, að innheimta hefði verið sett af stað.

Í september 1994, þegar starfsmenn stefnanda hafi verið farið að lengja eftir skilagreinum og upplýsingum frá stefnda um innheimtu gjaldanna, hafi verið haft samband við Visa og síðan ítrekað fram að áramótum. Aðallega hafi verið rætt við tvo starfsmenn stefnda, þá Andra Hrólfsson og Kristin Gunnarsson. Þegar fyrst hafi verið haft samband í september 1994, hafi ver-

ið fullyrt, að búið væri að draga af kortum, en greiðsla hefði mislagst og fyndist ekki. Nokkru síðar hafi verið gefin þau svör, að greiðsla hefði verið lögð á biðreikning, en gleymst þar, en verið væri að leita greiðslunnar í tölvukerfi stefnda og hennar væri að vænta. Loks í byrjun janúar 1995 hafi verið upplýst af stefnda, að fyrir mistök hefðu félagsgjöldin ekki verið dregin af kortum félagsmanna, eins og samið hefði verið um. Hafi undirbúningur þá verið hafinn vegna innheimtu gjalda vegna ársins 1995 og of seint að leiðrétta mistökin.

Engin vandamál hafi hins vegar komið upp við innheimtu félagsgjalda fyrir milligöngu Kreditkorta. Sú innheimta hafi farið fram um mánaðamót apríl/maí 1994, eins og fram komi á fram lögðu greiðslufirirliti, dags. 26. maí 1994.

Þess hafi hvað eftir annað verið farið á leit við stefnda, að hann bætti stefnanda það tjón, sem hlaut af því, að félagsgjöld 1994 voru ekki innheimt. Hafi stefnda verið sent formlegt bréf þar að lútandi í nóvember 1995. Hafi oft verið óskað eftir afstöðu stefnda til málsins með bréfaskriftum, en stefndi eindregið hafnað bótaábyrgð með bréfi, dags. 20. mars 1996.

#### *Málsástæður stefnanda.*

Stefnandi kveðst gera kröfur sínar um skaðabætur vegna vanefnda stefnda á samkomulagi, dagsettu 4. maí 1994, um innheimtu félagsgjalda með þjónustukerfinu Alefli. Samkvæmt samkomulaginu hafi stefndi tekið á sig þær skyldur að annast innheimtu félagsgjalda fyrir stefnda árið 1994. Stefndi hafi vanefnt samninginn, hann hafi ekki innheimt félagsgjöldin og valdið stefnda þar með tjóni, sem nemi stefnufjárhæð. Innheimtan vegna 1994 hafi í raun fyrnst í höndum stefnda. Viðurkennt sé í málinu, að það hafi ekki verið fyrr en um áramót, að stefndi uppgötvaði þau mistök að hafa ekki innheimt gjöldin vegna 1994. Hafi heimild til afdráttar vegna ársins 1994 þá verið fallin úr gildi, þar sem skuldfærsluheimildir séu bundnar við viðkomandi ár.

Stefnandi heldur því fram, að hann hafi mátt treysta því, að stefndi sæi um innheimtu gjaldanna. Stefndi reki fyrirtæki, sem veiti sérhæfða þjónustu á þessu sviði gegn gjaldi. Af þessum sökum verði að gera um það ríkar kröfur til stefnda að standa rétt að innheimtu gjaldanna.

Stefnandi kveðst hafa verið í góðri trú um, að innheimta gjaldanna væri í öruggum höndum. Stefndi hafi kallað eftir innheimtu gjaldanna og stefndi fullvissað sig um, að innheimtan hefði farið fram. Með þeirri yfirlýsingu hafi stefndi ábyrgst með sérstökum hætti innheimtu gjaldanna og skil til stefnda. Leggja verði þá skyldu á herðar stefnda að bregðast við eftirgrennslan stefnanda um innheimtuna með þeim hætti að kanna strax, hvort

réttilega hefði verið að henni staðið. Það sé á ábyrgð stefnda að uppgötva ekki mistök sín við innheimtu gjaldanna fyrr en jafnseint og raun beri vitni. Það sé á ábyrgð stefnda að gera stefnanda ekki strax viðvart um mistökin, svo að hægt hefði verið að innheimta gjöldin árið 1994.

Áhersla sé á það lögð af hálfu stefnanda, að um frjáls framlög einstaklinga og fyrirtækja sé að tefla. Mikil vinna liggi að baki því að safna styrktarframlögum, sérstaklega í því formi að fá skriflega heimild til skuldfærslu á greiðslukort aðila. Mjög erfitt sé að fá slíka heimild, en um leið mikilvægt fyrir styrkþega, vegna þess að heimildin sé að jafnaði ótímabundin, þannig, að framlög berist árlega. Þá sýni reynsla, að afföll og afturköllun á styrktarframlögum í þessu formi sé fátíð. Ef staðið sé að skuldfærslum á greiðslukortin í samræmi við heimild korthafa, hafi hann ekki sérstakt tilefni til að endurskoða framlög sín. Á hinn bóginn þurfi oft lítið til, að forsendur breytist. Ef staðið sé að innheimtu með þeim hætti, að félagsgjöld tveggja ára séu skuldfærð á sama árinu, sé það ekki í samræmi við gildandi skuldfærsluheimild. Hætt sé við, að beiðni um slíkt legðist illa í greiðendur og ylli óánægju hjá þeim. Slík beiðni gæti leitt til þess, að styrktaraðilar endurskoðuðu framlög sín. M. a. af þessum ástæðum hafi það mikla áhættu í för með sér að leita eftir samþykki fyrir gjaldfærslum aftur í tímann.

Stefnandi bendir á, að skuldfærsla hafi farið fram árin 1995 og 1996 á grunni söfnunarátaksins 1994 með viðbótum. Styrktar- og félagsgjöld árið 1995 hafi verið 1.674.000 kr. samkvæmt yfirliti frá Visa, dags. 19. apríl 1995, og árið 1996 2.088.000 kr., sbr. yfirlit, dags. 17. apríl 1996. Gjöldin hafi því skilað sér vel frá styrktaraðilum.

Stefnandi vísar til samnings aðila og þeirra skuldbindinga, sem stefndi tók sér á herðar við gerð samningsins. Stefnandi vísar til skaðabótareglna innan samninga. Enn fremur vísar hann til almennra reglna skaðabótaréttarins og til l. nr. 39/1922 um lausafjárkaup með lögjöfnun.

Krafa um virðisaukaskatt á málflutningsþóknun er reist á l. nr. 50/1988, en stefnandi stundi ekki virðisaukaskattsskylda starfsemi. Málskostnaðar er krafist með vísan til l. nr. 91/1991, einkum 129. gr.

#### *Málavaxtalýsing stefnda.*

Stefndi kveður það rétt, sem fram komi í stefnu, að á milli aðila máls þessa hafi verið gerður svokallaður samstarfssamningur, dags. 4. maí 1994. Í honum hafi falist, að stefnandi naut þjónustukerfis stefnda, Aleflis, við innheimtu á styrktarframlögum frá Visa-korthöfum til stefnanda.

Í 4. gr. samningsins greini, að ef gjaldfæra eigi reikning korthafa á yfirstandandi úttektartímabili, skuli styrktarloforðum skilað til skráningar í síðasta lagi 15. hvers mánaðar.

Styrktarloforð þau, sem mál þetta snýst um, hafi verið vegna ársins 1994, og hafi þau gjaldfallið í maí sama ár. Þeim hafi hins vegar ekki verið skilað stefnda til vinnslu fyrr en í maí, sem gerði það að verkum, að ekki hefði verið unnt að gjaldfæra þau hjá korthöfum í maí, eins og stefnandi gerði ráð fyrir. Þetta hafi stefnanda mátt vera kunnugt.

Þar sem skil urðu svo seint sem að framan greini, en jafnframt hafi verið tekið fram af hálfu stefnanda, að gjalddagi þeirra væri maí, hafi tölvukerfi stefnda skilið þessar upplýsingar svo, að um væri að ræða maí 1995, en skil á styrktarloforðum eins og í máli þessu séu gerð í tölvutæku formi.

Það hafi svo ekki verið fyrr en löngu síðar, í síðari hluta september, að stefnandi fór að grennslast eftir uppgjöri frá stefnda vegna umræddra styrktarloforða. Þegar er stefndi hefði fundið, í hverju misskilningurinn var fölginn, hefði hann boðið stefnanda að innheimta umrædd greiðsluloforð hjá korthöfum, eins fljótt og kerfið leyfði, ásamt því að senda þeim skýringarbréf um málið. Þeirri lausn hafi verið hafnað af hálfu stefnanda.

Eftirfarandi atriðum í stefnu kveðst stefndi mótmæla sérstaklega sem röngum:

Engir listar hafi verið sendir Visa. Það hafi ekki verið fyrr en að lokinni samningsgerð um Alefli, þ. e. 4. maí 1994, sem stefnandi sendi stefnda diskettu með upplýsingum um gjafaloforð einstakra korthafa og gjalddaga þessara greiðsluloforða, þ. e. maí sama ár. Listar hafi aldrei verið sendir leiðréttir til baka, sbr. framansagt.

Aldrei hafi sú skýring verið gefin, að greiðsla hefði mislagst eða hún verið lögð inn á biðreikning, aðeins, að málið þyrfti að skoða, og hefði það legið ljóst fyrir mánaðamótin október/nóvember. Það sé þá strax, sem stefndi hafi boðist til að skrifa viðkomandi korthöfum og óska leyfis til að gjaldfæra greiðsluloforðin, sem hefði orðið í byrjun desember.

#### *Málsástæður stefnda.*

Stefndi kveðst mótmæla því, að einhver háttsemi sín hafi bakað sér bóta-skyldu innan samninga gagnvart stefnanda. Það, að innheimtan fór ekki fram eins og stefnandi vænti, hafi aldrei leitt til þess, að gjafaloforðin féllu niður. Þau séu ennþá í gildi. Ef hann vilji engu að síður gefa þau eftir, sé það hans mál.

Stefnanda hafi vel verið kunnugt um alla skilmála og virkni Aleflis-kerfisins. Skil hans á umræddum kröfum hafi ekki verið í réttu horfi. Hafi stefnandi aldrei mátt vænta þess, að þær yrðu innheimtar af korthöfum þegar í maí 1994. Komi þetta glöggt fram í skilmálum, og einnig hafi virkni kerfisins verið útlistuð af starfsmönnum stefnda. Aðalorsök þess misskilnings, sem varð, hafi stafað frá stefnanda.

Á það sé einnig bent, að stefnandi hefði getað komið í veg fyrir ætlað tjón með því að þiggja boð stefnda um að innheimta umrædd gjafaloforð, þegar er misskilningurinn lá fyrir. Í þeim efnum sé tömlæti stefnanda vandskýrt, þar sem hann hefjist fyrst handa í lok september vegna greiðslna, sem hann vænti í byrjun maí s. á., en þessi dráttur hafi leitt til þess, að kröfurnar urðu síður innheimtar að sögn stefnanda.

Stefndi kveðst að öðru leyti vísa til meginreglna samningaréttar um forsendur skaðabóta innan samninga.

### III.

#### *Forsendur og niðurstaða.*

Fyrir dóminn komu til skýrslugjafar Ásgerður Theodóra Björnsdóttir, aðalbókari SÁÁ, Theódór Skúli Halldórsson, framkvæmdastjóri SÁÁ, Kristinn Baldvin Gunnarsson, deildarstjóri í markaðsþjónustu hjá Visa Íslandi, Jónína Guðrún Haraldsdóttir, vinnslustjóri Visa Íslandi, og Andri Valur Hrólfsson, forstöðumaður þjónustusviðs söluaðila hjá Visa Íslandi.

Við skýrslutökur kom fram, að starfsmenn stefnda bentu stefnanda á að leita til Aleflis, þegar kom að innheimtu félags-/styrktargjalda ársins 1994, en fram til þess hafði stefndi um árabíl séð um innheimtu gjaldanna eftir öðru kerfi.

Alefli mun vera þjónustukerfi innan Visa Íslands, sem tekur að sér millifærslu á félagsgjöldum og annarri fjáröflun fyrir félög og samtök af kortareikningum Visa-korthafa til viðsemjenda sinna. Styrktarloforð skulu afhent Alefli fyrir 15. dag næsta mánaðar á undan greiðslumánuði, og eru þau skráð inn í sérstakt tölvukerfi hjá stefnda. Gjöldin geta verið millifærð mánaðarlega í ákveðinn fjölda mánaða eða einu sinni á ári, svo að eitthvað sé nefnt, allt eftir samkomulagi við þjónustuþega, sbr. 2. gr. samstarfssamnings stefnanda og stefnda, og er gjalddagi 2. dagur greiðslumánaðarins. Samkvæmt framangreindum samningi aðila gerðist stefnandi aðili að framangreindu þjónustukerfi Aleflis, en ekki er þar kveðið á um gjalddaga greiðslanna. Hins vegar kom fram við yfirheyrslur og er ágreiningslaust, að gjöldin skyldu innheimt einu sinni á ári og gjalddagi vera í maí ár hvert. Var þetta ákveðið í símtali starfsmanns stefnda og Ásgerðar Theodóru Björnsdóttur, aðalbókara stefnanda, eftir að listar með nöfnum styrktarfélaganna höfðu verið sendir stefnda, en ekki var rætt um gjalddaga, þegar samningurinn var gerður.

Óumdeilt er, að listi sá, sem stefndi átti að fara eftir við millifærslu gjaldanna, barst stefnda í byrjun maí 1994, eftir að frestur til að skila listunum vegna maígreiðslna var liðinn. Þá er ágreiningslaust, að stefnda var ekki falið sérstaklega að millifæra greiðslu vegna 1994, þótt gjalddagi væri liðinn,

og ekki liggur fyrir um það, að stefnandi hafi vakið athygli starfsmanna Al-  
eðlis á því sérstaklega, að þau gjöld væru ógreidd. Enn fremur er ágrein-  
ingslaust, að listarnir voru ekki merktir sérstaklega, hvorki með dagsetn-  
ingu né ártali. Þeir báru ekki heldur með sér, hvers eðlis greiðslurnar voru,  
þ. e., hvort um félagsgjöld eða styrktargjöld eingöngu væri að ræða. Hins  
vegar greinir aðila á um það, hvort listum hafi verið skilað útprentuðum  
eða á tölvudisklingi, en það þykir ekki skipta máli fyrir niðurstöðu í máli  
þessu.

Samkvæmt þeim upplýsingum, sem stefndi hafði um greiðslurnar, voru  
þær settar inn í tölvukerfi stefnda þannig, að gjalddagi væri 2. maí ár hvert,  
og með því að sá gjalddagi var liðinn, þegar samningurinn var gerður, var  
fyrsti gjalddagi greiðslnanna skráður í tölvukerfið sem 2. maí 1995.

Stefnanda varð ekki ljóst fyrr en í ágúst 1994, að greiðslur höfðu ekki  
borist fyrir það ár. Hann hafði því samband við stefnda símleiðis í ágúst eða  
september. Engar bréfaskriftir fóru fram milli aðila á þessum tíma vegna  
málsins, heldur fóru allar samræður fram um síma. Aðila greinir á um það,  
hvenær stefndi upplýsti stefnanda um það, að gjöldin hefðu ekki verið inn-  
heimt, og hver ástæða væri fyrir því. Heldur stefnandi því fram, að það hafi  
verið eftir áramót 1994/1995, en stefndi heldur því fram, að það hafi verið í  
október 1994. Er sú fullyrðing stefnanda ósönnuð, að stefndi hafi fullyrt, að  
greiðslurnar hefðu verið millifærðar, en lent á villigötum í kerfi stefnda.

Ósannað er með vísan til þess, sem rakið er hér að framan, að stefnda  
hafi mátt vera ljóst, að gjöld vegna ársins 1994 væru ógreidd, þegar samn-  
ingurinn var gerður, og að innheimta þeirra gjalda með síðari gjalddaga  
væri hluti af samningnum. Er bótakröfu stefnanda á hendur stefnda því  
þegar af þeim sökum hafnað.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Sigríður Ólafsdóttir héraðsdómari kvað upp dóminn.

#### D ó m s o r ð:

Stefndi, Greiðslumiðlun hf., Visa Ísland, skal vera sýkn af öllum  
kröfum stefnanda, Samtaka áhugafólks um áfengis og vímuefnavand-  
ann, SÁÁ, í máli þessu.

Aðilar beri hvor sinn kostnað af málinu.